

Un amic magnànim i un gran català

per Jordi Pujol. *President de la Generalitat.*

En sortint de donar el condol a la família Forrellad, la portera de la casa d'enfront va venir corrent des de la seva porteria, va travessar el carrer i em va abordar just quan anava a pujar al cotxe. Molt excitada i emocionada em va dir: "Vd. no sabe la gran persona que era ese señor. Lo bueno que era. Vd. no lo sabe".

Jo ho sabia, però em va commoure l'homenatge d'aquella dona, que potser creia que el President de la Generalitat acabava de complir amb un compromís protocolari. Ella volia que jo sabés que l'home que acabava de morir era una gran persona, afectuosa -"todos los días me saludaba"-, un home bo.

En un cert sentit, amb aquesta anèdota acabava la relació que havia iniciat 21 anys abans amb el senyor Forrellad.

Jo havia sortit feia poc de la presó, i estava confinat a Girona. Cada mes podia anar tres dies a Barcelona. Em delia per tornar a començar. Tenia projectes; tots ells en la línia del que en deia "construir país" o "fer país". Un dels projectes era dur a terme una acció vigorosa en el camp econòmic. Una acció que havia de girar -i que va girar durant 15 ó 20 anys- entorn de l'aleshores incipient Banca Catalana. Una acció que requeria un nucli de persones il·lusionades i amb ganes de servir el país també des del camp econòmic.

Jo no coneixia l'Antoni Forrellad, però me n'havia parlat, molt positivament, un seu col·laborador, en Carles Monner. Ell em va preparar l'entrevista.

Fou en el curs d'una de les meves estades de tres dies a Barcelona. Era el

mes de juny de 1963. Va venir a casa i vàrem parlar hores i hores, tota una tarda. Ens vàrem entendre, ens vàrem posar d'acord i ens vàrem fer amics.

El senyor Forrellad no era un home corrent. L'home corrent pensa abans en ell que en els altres. L'home corrent tendeix a abusar del seu poder i a creure que qui paga mana. L'home corrent sol ser bastant unidimensional. L'home corrent no sol combinar la tendresa amb l'eficàcia ni les conviccions molt fondes amb la tolerància ni el sentit d'autoritat amb la capacitat de renúncia. Com feia el senyor Forrellad. I no era un home corrent aquell que, quan tothom es

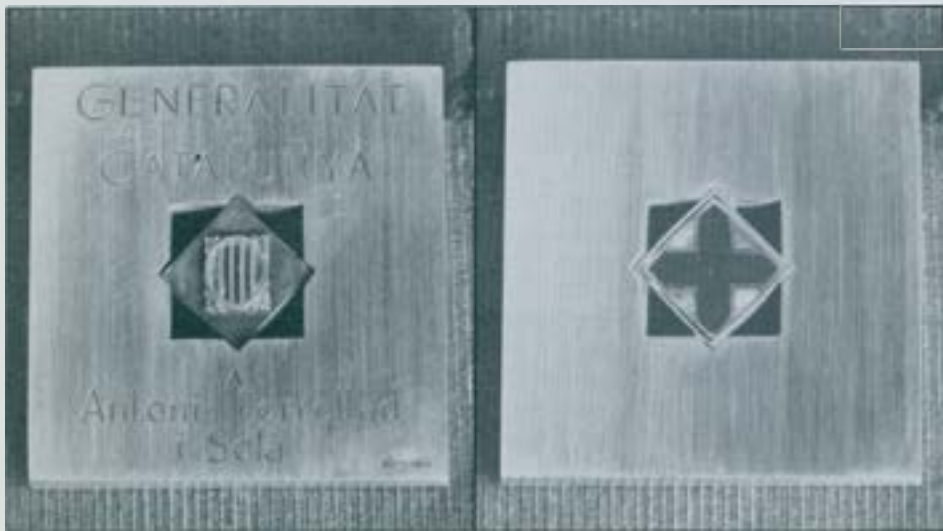
tractava de tu, seguia essent, per a tots, el senyor Forrellad.

No voldria caure en l'hagiografia. Després de tot, el senyor Forrellad tenia els seus defectes i va cometre els seus errors. En va cometre. Com tothom. I era un home de carn i ossos. I ell es devia considerar, des de la seva intimitat cristiana, indigne en més d'un aspecte. Com tothom. Però la seva persona, pels qui el vàrem conèixer, ja mai no es podrà destriar de l'home bo -de l'home de bondat- i de l'home de pau- de l'home que ajuntava i que no separava. De l'home tendre i sensible, de l'home capaç de sentir afecte pels altres i de fer-lo notar d'una manera simple i no empalagosa, d'una manera senyora. No es podrà destriar de la seva religiositat, humil i amable, gens creguda, comprensiva. Ni de la seva catalanitat, radical i activa, profundíssima i generosament oberta. Ni del seu esperit de servei, que potser ja duia dintre, però que la seva vivència cristiana per una banda i el seu patriotisme per l'altra, òbviament varen enfortir.

I el senyor Forrellad serà també, mentre visqui algú dels qui el vàrem tractar a fons o mentre en sapiguem tractar el coneixement i el missatge a les generacions futures, un formidable exemple de magnanimitat. De capacitat de pensar i d'idear coses grans, i de dur-les a terme. Ell fou l'antiesquifidesa i l'antimesquinesa. Ell va personificar, com en poques persones he vist, la il·lusió creadora.

Aquesta il·lusió creadora es manifesta en molts i molts diversos camps. En el cultural i en el social, en el de les entitats ciutadanes i en l'econòmic. ;Quantes coses no hi ha a Sabadell, per exemple, que ens el recorden! ;Quantes coses que sense ell no existirien!

Això em porta a parlar del profundíssim afecte que sentia per la seva ciutat. L'alt esperit de servei que en tot el distingia era més fort, encara, quan es tractava de coses de Sabadell. Aquesta devoció que els sabadellencs senten per la seva ciutat -devoció que a voltes pot semblar apassionada, però que en darrer terme sempre els honora- era en ell especialment sentida. I, a més, era operativa. Sovint parlava, amb falsa modestia, amb orgull amagat, del "poble". "Me'n vaig al poble", deia. Un poble que era, per a ell, la més bella

Concessió de la Creu de Sant Jordi de la Generalitat de Catalunya (15 juny 1982).

i entranyable de les ciutats.

I no és pas que aquest diguem-ne localisme li fes veure bo el que no ho era, gran el que de fet era mediocre, no. No li tancava els horitzons. Ell va ser sempre un home obert. Obert al món, al futur, a la joventut, obert a la comprensió. I ho fou no només en paraules o en teoria. Ho fou en la pràctica. És fàcil professar estimació pels qui estan lluny, predicar justícia a favor d'un mateix, obrir els braços als qui són com nosaltres, jugar quan no hi ha risc. El senyor Forrellad va acceptar el risc de la participació, de l'obertura, del joc net i lleial. Del joc lleial, fins i tot, més d'un cop, amb gent que no era lleial amb ell. Que considerava que el seu deure era no ser lleial amb el senyor Forrellad.

Tot això, ho va fer des d'una gran serenitat i des d'un gran senyoriu. Des de la serenitat del qui està instal·lat en l'equilibri de l'esperit i, també, en la

humil i confiada i tanmateix difícil certesa de la fe. Des de la serenitat del qui reposa en la convicció que hi ha quelcom que ens depassa, quelcom que no coneixem prou bé, però que sabem que és bo. I des del senyoriu propi dels esperits generosos i deseixits.

¡Quantes coses no he d'agrair jo personalment, al senyor Forrellad! Que en sigui permesa aquesta expressió personal. ¡Quantes il·lusions viscudes junts! ¡Quantes realitats, joioses i ben vives!

Ens ha faltat viure junts un tram amarg. Si ell ho hagués sabut i hagués pogut, estic ben segur que s'hauria quedat. Per a fer-nos companyia. I perquè mai no va defugir els moments amargs.

Ara, quan es parla del senyor Forrellad, molts fan com un silenci d'una de les seves contribucions importants, la que en el camp bancari va fer durant els darrers deu anys de la seva vida, i de la qual en darrer terme en quedaran tantes

coses concretes i positives. Ara, molts no en parlen. Li fan un tort. A ell, això el disgustaria.

Que des del més enllà el vell amic se senti reconfortat. La ciutat i el país que ell va estimar van recuperant aquelles virtuts que ell va practicar: la de la iniciativa, la de l'esforç, la de l'audàcia, la de la convivència. Jo voldria que hi afegíssim aquell seu esperit de joia, de senyor, de servei i alhora d'ambició. I aquella immensa esperança en els homes. Aquell creure que fet i fet a tots ens agrada més fer que desfer, construir que destruir. Més sumar que restar. Ell, certament, va arribar al capdavant de la jornada amb les mans ben plenes.